

De innoverende poortwachter

Innovatie is een modewoord. Vernieuwing, een verandering die een verbetering beoogt. Nieuw voor de wereld, voor een bedrijfstak of voor het eigen bedrijf. Ook in de juridische sector lijkt het besef van het belang van innovatie groot. De processen bij rechtbanken en notarissen zijn al enorm veranderd, maar het is nog slechts het topje van de ijsberg. Door steeds verdergaande technologie en digitalisering gaat er in ons vak nog veel veranderen de komende jaren.

GEBUNDELDE INNOVATIEKRACHT

Toch komen individuele kantoren maar mondjesmaat toe aan innovatie. Dat is niet gek, want zij worden beheerst door de waan van de dag. Het

gemiddelde kantoor is vooral gericht op de korte termijn, op de resultaten van het lopende jaar. Hierdoor wordt er voor vernieuwing sterk geleund op de paar notariële softwareleveranciers die het notariaat rijk is. Maar daarnaast mogen kantoren van hun beroepsorganisatie verwachten dat die zich inzet voor vernieuwing. De KNB zet daarom vanuit het maatschappelijk belang in op gebundelde innovatiekracht, voor het gehele notariaat dus.

REGIE

Het stimuleren van intervisie en meer samenwerking in het notariaat is voorbeeld van sociale innovatie. Ook op het gebied van toezicht zijn we aan het veranderen. Samen met het BFT streven we naar slimmer en effectiever toezicht. Dat kan als we de data van de kantoren ontsluiten langs digitale weg, op een *dashboard* waarover de notaris als eigenaar van die data zelf de regie heeft. Het overnemen van het huwelijksgoederenregister is weer een ander doel. Op basis van een businessplan praten we met de Raad voor de Rechtspraak over de mogelijkheden dat te realiseren. Bij wie anders dan het notariaat is dat register in digitale vorm in goede handen?

OP ZIJN KOP

Een register dat er nog niet is, maar een absolute *must* is voor het notariaat, is het centraal aandeelhoudersregister. De logische uitwerking daarvan staat in een wetsvoorstel dat ligt bij de Tweede Kamer. Merkwaardig genoeg stellen zowel de Raad van State en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) vragen bij het nut van dat register. Zonder het Kadaster zijn onroerendgoedtransacties moeilijk voorstelbaar, dus waarom zou dat bij aandelentransacties anders zijn? Rechtszekerheid is immers de basis van het vertrouwen dat ondernemers nodig hebben. De AP had

geen commentaar bij het wetsvoorstel over het openbare, door ondernemers zelf te vullen (dus weinig betrouwbare) UBO-register, maar kraakte kritische noten over het idee om via ons bestaande digitaal repertorium (dus met wel betrouwbare gegevens) een besloten aandelenregister te creëren. Dat is de wereld op zijn kop.

DADEN

Poortwachters hebben bij de uitvoering van hun taak allemaal last van de sterk toegenomen privacyregelgeving. Witwassen moet worden uitgeroeid, zegt minister Hoekstra in Washington. *Know your client!* Maar in Nederland is effectief cliëntenonderzoek nauwelijks mogelijk door de doorgedraaide privacybescherming. Niet alleen banken en notarissen worden belemmerd, ook woningcorporaties en gemeenten klagen. De landelijke overheid moet hier dus snel regelend optreden en duidelijk maken welke regels in welke gevallen voorgaan. Is ondermijning echt een bedreiging voor onze manier van leven? Dan zijn woorden niet genoeg, dan zijn daden nodig.

DIGITALE IDENTITEIT

Over tien jaar zal elke Nederlander in het bezit zijn van een digitale identiteit van het allerhoogste (eIDAS-) niveau. Om veilig online gegevens in te zien en transacties af te wikkelen. Het notariaat heeft een unieke positie om burgers daarin te voorzien. Van NotarisID is al een *minimal viable product* ontwikkeld. Identificatie is voor de notaris ook de basis voor het vervullen van de poortwachtersrol. De maatschappij mag van het notariaat verwachten dat het deze rol op de best mogelijke manier invult. De overheid dringt daar zelfs op aan. Door aan te haken bij de infrastructuur die bij NotarisID wordt ingericht kan de poortwachtersrol over de gehele breedte worden versterkt. Dan moet elk kantoor de identificatie wel op uniforme wijze uitvoeren, dus met identieke scanners, deel uitmakend van één infrastructuur en aangesloten op dezelfde registers.

VERBINDING

Onze huidige visie leunt op twee pijlers: de versterking van de maatschappelijke positie van de notaris en het stimuleren van digitale innovatie. Daarom is het logisch dat de KNB onderzoekt op welke wijze de poortwachtersrol en NotarisID met elkaar kunnen worden verbonden. Doel is om het notariaat vertrouwen te laten bieden in de steeds digitaler wordende wereld: de innoverende poortwachter dus! ■

Nick van Buitenen | VOORZITTER KNB